

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องผลของการส่งเสริมทัศนสุขภาพในคนพิการโดยการเยี่ยมบ้านด้วย
ทัศนบุคลากร และไม่ใช่ทัศนบุคลากร ของอำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลกในครั้งนี้เป็นการวิจัย
แบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental study) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์
การศึกษาพฤติกรรม และการตรวจสถานะทัศนสุขภาพของคนพิการที่มีความพิการทางกายในอำเภอบาง
ระกำ จำนวน 84 ราย โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการประยุกต์และทบทวน
วรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีการเก็บรวบรวม
ข้อมูลในเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 และข้อมูลที่ได้นั้น ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้
โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งนำเสนอข้อมูลผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ความเชื่อในความสามารถดูแลทัศนสุขภาพ

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการดูแลทัศนสุขภาพ

ตอนที่ 4 สถานะทัศนสุขภาพ

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของบุคลากร

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับ
การศึกษา รายได้ต่อเดือน แหล่งรายได้ สถานะความพิการ ความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง
การมีผู้ดูแล แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลอง ได้แก่
ทัศนบุคลากร และกลุ่มควบคุม ได้แก่ ไม่ใช่ทัศนบุคลากร ทำการทดลองโดยการให้ทัศนสุขภาพ
เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา แสดงด้วยค่า ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป (N=84)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน (n=44)	ร้อยละ	จำนวน (n=40)	ร้อยละ	
1. เพศ					
ชาย	28	63.6	25	62.5	0.92
หญิง	16	36.4	15	37.5	
2. อายุ					
ต่ำกว่า 40 ปี	9	20.5	6	15.0	0.02
41-50 ปี	15	34.1	4	10.0	
51-60 ปี	8	18.2	12	30.0	
61-70 ปี	10	22.7	10	25.0	
71 ขึ้นไป	2	4.5	8	20.0	
$\bar{X} \pm S.D.$, Max., Min.	51.84 $\pm$ 13.49, 77, 22		57.20 $\pm$ 17.00, 79, 16		
3. สถานภาพสมรส					
โสด	11	25.0	7	17.5	0.84
สมรส	23	52.3	28	70.0	
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	10	22.7	5	12.5	
4. ระดับการศึกษา					
ไม่ได้เรียนหนังสือ	8	18.2	3	7.5	0.93
ระดับประถมศึกษา	28	63.6	30	75.0	
ระดับมัธยมศึกษา	8	18.2	7	17.5	
5. อาชีพ					
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	27	61.4	23	57.5	0.42
เกษตรกร	6	13.6	3	7.5	
รับจ้าง	7	15.9	8	20.0	
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	4	9.1	5	12.5	
ข้าราชการบำนาญ	-	-	1	2.5	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	(n=44)		(n=40)		
6. รายได้ต่อเดือน					
0-1,000 บาท	14	31.8	9	22.5	0.01
1,001 - 2,000 บาท	18	40.9	15	37.5	
2,001 – 3,000 บาท	6	13.6	1	2.5	
3,001 - 4,000 บาท	2	4.5	4	10.0	
4,001 บาท ขึ้นไป	4	9.1	11	27.5	
$\bar{X} \pm S.D.$,	1865.91 $\pm$ 1311.48,		3243.75 $\pm$ 3065.46,		
Max., Min., Median	6000, 800, 1400		12000, 800, 1500		
7. สถานะความพิการ					
พิการแต่กำเนิด	13	29.5	9	22.5	0.47
พิการภายหลัง	31	70.5	31	77.5	
8. จำนวนปีที่มีความพิการ					
น้อยกว่า 6 ปี	10	22.7	11	27.5	0.55
6-10 ปี	9	20.5	9	22.5	
11-15 ปี	5	11.4	7	17.5	
16-20 ปี	2	4.5	3	7.5	
21 ปีขึ้นไป	18	40.9	10	25.0	
$\bar{X} \pm S.D.$, Max., Min.	22.11 $\pm$ 19.23, 61, 1		19.48 $\pm$ 21.24, 78, 2		
9. การช่วยเหลือตนเอง					
ช่วยเหลือตนเองได้ทั้งหมด	35	79.5	31	77.5	0.82
ช่วยเหลือตนเองได้บางส่วน	9	20.5	9	22.5	
10. การมีผู้ดูแล					
มีผู้ดูแลทุกวัน	36	81.8	37	92.5	0.08
มีผู้ดูแลบางวัน	5	11.4	3	7.5	
ไม่มีผู้ดูแล	3	6.8	-	-	

จากตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 84 คน โดยแบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 44 คน และกลุ่มควบคุม 40 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นเพศชายร้อยละ 63.6 และ 62.5 ตามลำดับ ช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง ในกลุ่มทดลองพบช่วงอายุ 41 – 50 ปีมากที่สุด ร้อยละ 34.1 รองลงมาจะอยู่ในช่วง 61 – 70 ปี ร้อยละ 22.7 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 51.8 ปี และมีอายุน้อยที่สุด คือ 22 ปี และอายุมากที่สุด คือ 77 ปี ส่วนกลุ่มควบคุมพบช่วงอายุ 51 – 60 ปีมากที่สุด ร้อยละ 30.0 รองลงมาจะอยู่ในช่วง 61 – 70 ปี ร้อยละ 25.0 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 57.2 ปี พบอายุน้อยที่สุด คือ 16 ปี และอายุมากที่สุด คือ 79 ปี ด้านสถานภาพการสมรส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในสถานภาพสมรสทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยพบ ร้อยละ 52.3 และ 70.0 ตามลำดับ ด้านการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม คือ ร้อยละ 63.6 และ 75.0 ตามลำดับ ด้านอาชีพพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพโดยในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็น ร้อยละ 61.4 และร้อยละ 57.5 ตามลำดับ ด้านรายได้นั้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 2,000 บาท โดยกลุ่มทดลองมีรายได้น้อยที่สุด 800 บาท และรายได้สูงที่สุด 6,000 บาท ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีรายได้น้อยที่สุด 800 บาท และรายได้มากที่สุด 12,000 บาท สภาวะความพิการส่วนใหญ่พบว่าเป็นภายหลังจากกำเนิด ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็น ร้อยละ 70.5 และ 77.5 ตามลำดับ พบช่วงจำนวนปีที่มีความพิการของกลุ่มทดลองมากที่สุดคือ มากกว่า 21 ปี ร้อยละ 40.9 ส่วนกลุ่มควบคุมพบช่วงจำนวนปีที่มีความพิการมากที่สุด คือ น้อยกว่า 6 ปี ร้อยละ 27.5 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้ทั้งหมดในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็น ร้อยละ 79.5 และ 77.5 ตามลำดับ ด้านผู้ดูแลพบกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีผู้ดูแลทุกวัน โดยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน เป็นร้อยละ 81.8 และ 92.5 ตามลำดับ

เมื่อทดสอบด้วยสถิติไคสแควร์สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ และการทดสอบแบบทีสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ไม่พบความสัมพันธ์หรือความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของข้อมูลทั่วไป ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ยกเว้นประเด็นค่าเฉลี่ยอายุและรายได้ จึงสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะใกล้เคียงกันทั้งในด้าน เพศ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ สภาวะความพิการ จำนวนปีที่มีความพิการ ความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง และการมีผู้ดูแล ยกเว้นด้านอายุ และรายได้ พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยอายุน้อยกว่า และรายได้ต่อเดือนที่น้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ตอนที่ 2 ความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพ

ปัจจัยด้านความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพ แบ่งเป็นสามข้อ ได้แก่ การตรวจช่องปากของตนเอง การแปรงฟันและการเลือกใช้อยาสีฟัน และการเลือกและการรับประทานอาหาร ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา แสดงด้วยค่า ความถี่ ร้อยละ และสถิติเชิงเปรียบเทียบ แสดงด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเชื่อในรายด้าน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ดี พอใช้ และไม่ดี ซึ่งแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ระดับความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

ระดับของความเชื่อ ในความสามารถ	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	จำนวน (n=44)	ร้อยละ	จำนวน (n=44)	ร้อยละ	จำนวน (n=40)	ร้อยละ	จำนวน (n=40)	ร้อยละ
ดี	29	65.9	34	77.3	17	42.5	31	77.5
พอใช้	14	31.8	10	22.7	18	45.0	8	20.0
ไม่ดี	1	2.3	-	-	5	12.5	1	2.5

จากตารางที่ 4.2 ความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มเดียวกัน ในกลุ่มทดลองพบว่าความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ทั้งก่อนและหลังการทดลอง โดยมีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นหลังการทดลอง จากร้อยละ 65.9 เป็นร้อยละ 77.3 ตามลำดับ กลุ่มควบคุมพบว่าความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพก่อนการทดลองส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 45.0 ในขณะที่หลังการทดลอง พบว่าความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี โดยมีสัดส่วนของระดับดีเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 42.5 เป็นร้อยละ 77.5

การเปรียบเทียบความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพระหว่างกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง พบว่าก่อนการทดลองระดับความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพของกลุ่มทดลองส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีร้อยละ 65.9 ในขณะที่กลุ่มควบคุมอยู่ในระดับพอใช้ร้อยละ 45.0 แต่เมื่อเปรียบเทียบความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพหลังการทดลอง พบว่าทั้งกลุ่มทดลองและ

กลุ่มควบคุมส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน เป็นร้อยละ 77.3 และร้อยละ 77.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ระดับความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพภายในกลุ่ม และระหว่างกลุ่ม
ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่ม	คะแนนเฉลี่ย $\pm$ S.D.		ผลต่างคะแนน เฉลี่ยภายในกลุ่ม	p-value
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		
กลุ่มทดลอง	33.27 $\pm$ 4.05	34.77 $\pm$ 3.92	-0.14	0.08
กลุ่มควบคุม	30.77 $\pm$ 5.92	34.77 $\pm$ 3.94	-0.45	0.000
ผลต่างคะแนนเฉลี่ยระหว่าง กลุ่ม	2.49	-0.002	-2.50	
p -value	0.03	0.998	0.005	

จากตารางที่ 4.3 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มเดียวกัน ของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 33.27 (SD= 4.05) และหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 34.77 (SD= 3.92) เมื่อทดสอบแล้วไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่กลุ่มควบคุมก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 30.77 (SD= 5.92) และหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 34.77 (SD= 3.94) เมื่อทดสอบแล้วพบว่าคะแนนเฉลี่ยความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง พบว่าคะแนนเฉลี่ยความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มก่อนการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม 2.49 คะแนน ส่วนคะแนนเฉลี่ยความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มหลังการทดลอง พบว่าคะแนนความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพระหว่างสองกลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 4.3 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มก่อนการทดลอง ภายหลังการทดลองจึงใช้คะแนนก่อนและหลังการทดลอง

หาค่าเฉลี่ย จึงใช้ตารางค่าเฉลี่ยความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงในกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงในกลุ่ม ก่อนและหลัง การทดลอง

ความเชื่อใน ความสามารถ	Mean Difference	S.D.	t	p -value
กลุ่มทดลอง	1.50	3.39	-2.85	0.005
กลุ่มควบคุม	4.00	4.60		

จากตารางที่ 4.4 พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงในกลุ่มของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยกลุ่มทดลองมีความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพที่ต่างกันก่อนและหลังการทดลอง 1.5 คะแนน และกลุ่มควบคุมมีความเชื่อในความสามารถดูแลทันตสุขภาพที่ต่างกันก่อนและหลังการทดลอง 4.0 คะแนน

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพ

ปัจจัยด้านพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพ แบ่งเป็นสามข้อ ได้แก่ การตรวจช่องปากของตนเอง การแปรงฟันและการเลือกใช้ยาสีฟัน และการเลือกและการรับประทานอาหาร ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา แสดงด้วยความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงเปรียบเทียบ แสดงด้วยค่าเฉลี่ยเชิงเปรียบเทียบ แสดงด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพในรายด้าน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ดี พอใช้ และไม่ดี ซึ่งแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ระดับพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

ระดับพฤติกรรมการ ดูแลทันตสุขภาพ	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	จำนวน (n=44)	ร้อยละ	จำนวน (n=44)	ร้อยละ	จำนวน (n=40)	ร้อยละ	จำนวน (n=40)	ร้อยละ
ดี	2	4.5	8	8.2	-	-	4	10.0
พอใช้	32	72.7	31	70.5	26	65.0	30	75.0
ไม่ดี	10	22.7	5	11.4	14	35.0	6	15.0

จากตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มเดียวกัน พบว่า พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของกลุ่มทดลองทั้งก่อนและหลังการทดลองส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 72.7 และร้อยละ 70.5 ตามลำดับ โดยมีการเพิ่มของพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพระดับดีเพิ่มสูงขึ้น จากร้อยละ 4.5 เป็นร้อยละ 8.2 และพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง โดยพบก่อนและหลังการทดลองเป็นร้อยละ 65.0 และร้อยละ 75.0 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง พบว่าพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้และมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 72.7 และร้อยละ 65.0 ตามลำดับ ในขณะที่หลังการทดลองระดับพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มยังอยู่ในระดับพอใช้เช่นเดิม โดยในกลุ่มทดลองลดลงเป็นร้อยละ 70.5 และกลุ่มควบคุมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 75.0 แต่มีสัดส่วนการเพิ่มของพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพในระดับดีเพิ่มสูงขึ้นทั้งสองกลุ่ม โดยในกลุ่มทดลองเพิ่มจากก่อนทดลองร้อยละ 4.5 เป็นร้อยละ 8.2 และกลุ่มควบคุมมีระดับดีเพิ่มจากร้อยละ 0 เป็นร้อยละ 10.0

ตารางที่ 4.6 ระดับพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพภายในกลุ่ม และระหว่างกลุ่ม ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่ม	คะแนนเฉลี่ย±S.D.		ผลต่างคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่ม	p-value
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		
กลุ่มทดลอง	27.09±4.92	29.34±3.93	-0.25	0.000
กลุ่มควบคุม	25.70±5.42	28.23±4.07	-0.30	0.000
ผลต่างคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม	1.39	1.12	0.45	
p-value	0.22	0.21	0.69	

จากตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพภายในกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง พบว่าพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพ 27.09 (SD= 4.92) และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 29.34 (SD= 3.93) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพ 25.70 (SD= 5.42) และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 28.23 (SD= 4.07) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง ผลต่างคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 สภาวะทันตสุขภาพ

ผลการตรวจสภาวะทันตสุขภาพ โดยมีการตรวจประเมินความสามารถในการทำ ความสะอาดช่องปากจากการย้อมสีฟันด้วยการวัด Plaque Index (PI) หรือดัชนีคราบจุลินทรีย์ การตรวจความผิดปกติของเนื้อเยื่อในช่องปากบริเวณริมฝีปาก ลิ้น กระพุ้งแก้ม การตรวจสภาพเหงือกและอวัยวะปริทันต์ และการตรวจสภาวะฟันผุ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงเปรียบเทียบ แสดงด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ดัชนีการบาดเจ็บภายในกลุ่ม และระหว่างกลุ่ม ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่ม	ค่าเฉลี่ย±S.D.		ผลต่างค่าเฉลี่ย ภายในกลุ่ม	p-value
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		
กลุ่มทดลอง	2.03±0.39	1.27 ±0.49	0.76	0.000
กลุ่มควบคุม	2.34±0.49	1.26±0.59	1.09	0.000
ผลต่างค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม	-0.31	0.009	0.32	
p-value	0.002	0.94	0.008	

จากตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบดัชนีการบาดเจ็บภายในกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง พบว่าดัชนีของกราดบาดเจ็บภายในกลุ่มทดลองก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย 2.03 (SD= 0.39) และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยลดลงเป็น 1.27 (SD= 0.49) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยดัชนีการบาดเจ็บ 2.34 (SD= 0.49) และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยลดลงเป็น 1.26 (SD= 0.59) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 พบว่าค่าเฉลี่ยดัชนีของกราดบาดเจ็บภายในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองของทั้งสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ลดลง 0.76 และ 1.09 คะแนนตามลำดับ โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อเปรียบเทียบดัชนีการบาดเจ็บระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มก่อนการทดลอง พบว่าในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลรวมของค่าดัชนีการบาดเจ็บ และผลต่างค่าเฉลี่ยดัชนีการบาดเจ็บระหว่างกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าดัชนีการบาดเจ็บระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มหลังการทดลอง พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 4.7 พบว่าค่าเฉลี่ยของดัชนีการบาดเจ็บมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มก่อนการทดลอง ภายหลังจากการทดลองจึงใช้ค่าก่อนและหลังการทดลองหาค่าเฉลี่ย จึงใช้ตารางค่าเฉลี่ยคะแนนที่เปลี่ยนแปลงในกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ดัชนีการบาดเจ็บที่เปลี่ยนแปลงในกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง

ดัชนีการบาดเจ็บ	Mean Difference	S.D.	t	p-value
กลุ่มทดลอง	-0.76	0.47	2.73	0.008
กลุ่มควบคุม	-1.09	0.61		

จากตารางที่ 4.8 พบว่าค่าเฉลี่ยของดัชนีการบาดเจ็บที่เปลี่ยนแปลงในกลุ่มของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของดัชนีการบาดเจ็บที่ต่างกันก่อนและหลังการทดลอง 0.76 และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยผลรวมของดัชนีการบาดเจ็บที่ต่างกันก่อนและหลังการทดลอง 1.09

ตารางที่ 4.9 ความผิดปกติของเนื้อเยื่อในช่องปากภายในกลุ่ม และระหว่างกลุ่ม ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่ม	ค่าเฉลี่ย±S.D.		ผลต่างค่าเฉลี่ยภายในกลุ่ม	P-value
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		
กลุ่มทดลอง	0.02±0.15	0.00 ±0.00	0.02	0.32
กลุ่มควบคุม	0.05±0.22	0.05±0.22	N/A	N/A
ผลต่างค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม	-0.027	0.05	-0.08	
P-value	0.51	0.14	0.28	

จากตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความผิดปกติของเนื้อเยื่อในช่องปาก ภายในกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง พบว่าค่าเฉลี่ยของผลการตรวจความผิดปกติของเนื้อเยื่อในช่องปากก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในกลุ่มควบคุมไม่สามารถเปรียบเทียบได้เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยคงเดิม และเมื่อเปรียบเทียบความผิดปกติของเนื้อเยื่อในช่องปากระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.10 สภาพเหงือกและอวัยวะปริทันต์ภายใน และระหว่างกลุ่ม ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่ม	ค่าเฉลี่ย±S.D.		ผลต่างค่าเฉลี่ย ภายในกลุ่ม	P-value
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		
กลุ่มทดลอง	0.95±0.21	0.95 ±0.21	N/A	N/A
กลุ่มควบคุม	0.95±0.22	0.95±0.22	N/A	N/A
ผลต่างค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม	0.005	0.005	N/A	
P-value	0.92	0.92	N/A	

จากตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบสภาพเหงือกและอวัยวะปริทันต์ ภายในกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง พบว่าค่าเฉลี่ยสภาพเหงือกและอวัยวะปริทันต์ ก่อนและหลังการทดลองของทั้งสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างกัน จึงไม่สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติได้ และเมื่อเปรียบเทียบสภาพเหงือกและอวัยวะปริทันต์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.11 สภาวะฟันผุภายในกลุ่ม และระหว่างกลุ่ม ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่ม	ค่าเฉลี่ย±S.D.		ผลต่างค่าเฉลี่ย ภายในกลุ่ม	P-value
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		
กลุ่มทดลอง	0.91±0.29	0.84±0.37	0.07	0.08
กลุ่มควบคุม	0.83±0.39	0.83±0.39	N/A	N/A
ผลต่างค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม	0.08	0.02	-0.07	
P-value	0.26	0.85	0.095	

จากตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบสภาวะฟันผุภายในกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง พบว่าสภาวะฟันผุก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลอง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในกลุ่มควบคุมสภาวะฟันผุก่อนและหลังการทดลองมีค่าไม่เปลี่ยนแปลง จึงไม่สามารถเปรียบเทียบทางสถิติได้ ในขณะที่สภาวะฟันผุเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของบุคลากร

จากการเก็บข้อมูลความคิดเห็นของบุคลากรด้วยการสัมภาษณ์ หลังการให้โปรแกรมส่งเสริมทันตสุขภาพโดยการเยี่ยมบ้านคนพิการ พบว่าความคิดเห็นของบุคลากรผู้ใช้โปรแกรมส่งเสริมทันตสุขภาพ เป็นดังนี้

ทันตบุคลากร ให้ความเห็นเห็นว่า ตนสามารถให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปากและให้คำแนะนำแก่ผู้ดูแลในการดูแลสุขภาพช่องปากคนพิการได้ดี เนื่องจากคนพิการส่วนใหญ่มีปัญหาในช่องปากแต่ไม่สามารถมารับบริการได้ และการไปเยี่ยมบ้านทำให้สามารถเข้าถึงคนพิการได้ ทำให้ได้ไปเจอคนพิการถึงบ้านและได้รับทราบว่าคุณพิการเข้าถึงบริการสุขภาพแบบไหน อย่างไรบ้าง

เจ้าหน้าที่ที่ไม่ใช่ทันตบุคลากร ให้ความเห็นเห็นว่า ตนยังไม่ค่อยมีความเชี่ยวชาญ และมีข้อบกพร่องในการให้สุศึกษา เนื่องจากไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญด้านทันตสุขภาพโดยตรง หากคนพิการถามจะไม่สามารถให้ข้อมูลได้ถูกต้องครบถ้วน ด้านเอกสารคู่มือโปรแกรมส่งเสริมทันตสุขภาพ เจ้าหน้าที่ มีความเห็นว่า เนื้อหาในคู่มือใช้ได้แล้วแต่ตนยังไม่มั่นใจในการให้ความรู้ และคิดว่าภาพรวมการส่งเสริมทันตสุขภาพคนพิการโดยการเยี่ยมบ้านดีแล้วแต่ควรทำให้ครอบคลุม เนื่องจากคนพิการไม่สามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ ดังนั้นการให้บริการเชิงรุกจะดีกว่า และจำนวนคนพิการที่เก็บข้อมูลเพียง 20 ราย แต่คนพิการมีจำนวนมากกว่านั้นมาก จึงควรมีการพัฒนาให้เกิดความครอบคลุมต่อคนพิการในพื้นที่อื่นๆ